

Sammanträdestid 24.2.2025 kl. 16:00

Sammanträdesplats Jomala kommunkansli

Pärmsida	1
§ 15 Sammanträdetts konstituerande	2
§ 16 Anmälningssärenden	3
§ 17 Detaljplaneändring för fastigheten 170-422-1-14 Kantors i Prästgården by	4
§ 18 Detaljplaneändring för kvarter 42410 och tomt 10 i kvarter 42444 samt parkområden.	6
§ 19 Planläggningsprogram 2025	9
§ 20 Namngivning av väg som leder till fastighet 170-431-4-69.	10
§ 21 Strategisk plan för byggnaden Allégården	11
§ 22 Rivning av Kantorsgården i Prästgården by	13
§ 23 Tilläggsmedel 86112 Vikingagården	15
§ 24 Överby daghem	16
§ 25 Tilldelning GC-led Småholmavägen	18
§ 26 Upphandling av städning av Vikingaåsens och Södersunda skolor	19
§ 27 Utökad arbetstid för serviceman	21
§ 28 Utökad arbetstid för biblioteksassistent	22
§ 29 Inrättande av tjänst, redovisningsekonom	23
§ 30 Kommunal representant i landskapets integrationsråd	25
§ 31 Utmärkelsetecken för pappor	26
§ 32 Uppsägning av moduler - petition Myran	27
§ 33 Förslag till nytt samarbetsavtal för Medborgarinstitutet	29
§ 34 Begäran om synpunkter på Rapport utvärderingen av landskapsandelssystemet	33
§ 35 Betänkande om revidering av kommunallagen för landskapet Åland	35
§ 36 Remiss, lagförslag distribution av alternativa drivmedel och byggande av laddinfrastruktur	41
§ 37 Oasen boende- och vårdcenter k.f., frågan om framtida ägarskap	43

Sammanträdestid: 24.2.2025 kl. 16:00 -

Sammanträdesplats: Jomala kommunkansli

Medlemmar Valve Wille, ordförande
Listherby Sandra, vice ordförande
Blomqvist Kicki
Ekström Anders
Eriksson Jonas
Jansson Linda
Viktorsson Nina

Övriga deltagare

Dreyer Christian, kommundirektör
Eriksson Heidi, biträdande kommundirektör, protokollförare

Ärenden §§ 15-37

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr:

§ 15 Sammanträdets konstituerande

Offentligt

SAMMANTRÄDETS ÖPPNANDE

Sammanträdet inleds kl. xx.

SAMMANKALLNING OCH BESLUTFÖRHET

Kallelsen sänds ut fem dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska sammanträdet delges på kommunens elektroniska anslagstavla. Kommunstyrelsen är beslutför med minst hälften av medlemmarna närvarande.

PROTOKOLLJUSTERING

Till protokolljusterare utses Sandra Listerby och Anders Ekström.

FÖREDRAGNINGSLISTAN

Föredragningslistan godkänns enligt kallelsen eller så fattas beslut om eventuella tilläggsärenden.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr:

§ 16 Anmälningssärenden

Offentligt

Kommunstyrelsen delges följande information:

1. Projekteringskommitté för nytt äldreboende, protokoll 1-5.
2. Detaljplan för fastigheten Björkliden 4:56 i Västerkalmare (JOM/214/2024) vann laga kraft 9.2.2025.
3. Detaljplanändring för kvarter 42022 och 42023 i Möckelö (JOM/211/2024) vann laga kraft 9.2.2025.
4. Lokalfrågor för kommunernas socialtjänst k.f.
5. Troligt extra kommunstyrelsesammanträde den 5.3.2025
6. Lånediskussion med ekonomichefen

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslås tecka informationen ovan till kännedom.

Bilagor Bilaga 1 - Projekteringskommitté äldreboende protokoll 1-5

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/349/2025

§ 17 Detaljplaneändring för fastigheten 170-422-1-14 Kantors i Prästgården by

Offentligt

Beslutshistorik**Kommunstyrelsen 25.11.2024 § 234****Beredare** Biträdande kommundirektör

Kommunens förvaltning har internt identifierat ett behov av delgeneral- och detaljplaneändring av fastigheten 170-422-1-14 Kantors i Prästgården by. I dag är området i detaljplan anvisat som kvartersområde för egnahemsbyggnader och i delgeneralplanen som lantbruksområde. För att kommunens verksamhet i Prästgården by ska kunna växa och utvecklas så behövs större områden för offentlig verksamhet och byggnader, därför krävs en ändring av delgeneral- och detaljplanen. Målsättningen är att det nuvarande åkerområdet i detaljplanen ändras till område för allmänt ändamål och bostadstomten i detaljplanen ändras till område för allmänt ändamål. Med tanke på närheten till kommunkansli, vikingagården, bibliotek, dagis och skola är det fördelaktigt att användningsändamålet för området ändras för offentlig verksamhet. Förvaltningen föreslår att kommunens planläggningsavdelning uppgör en delgeneral- och detaljplaneändring där användningsändamålet ändras till allmänt ändamål (A-tomt). Delgeneralplaneändringen utarbetas först, sedan detaljplaneändringen. Se förvaltningens anhållan enligt bilaga A.

Kommunens planläggare och planerare är inkallade som sakkunniga.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen godkänner anhållan av delgeneral- och detaljplaneändring av fastigheten 170-422-1-14 Kantors i Prästgården by. Kommunstyrelsen godkänner ovanstående målsättningar för planändringarna och godkänner kommunens planläggningsenhet som planläggare för projektet.

Beslut Kommundirektörens förslag godkänns.**Bilagor** Bilaga A - Anhållan

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/349/2025

Kommunstyrelsen 24.2.2025 § 17**Beredare** Biträdande kommundirektör

Processen med delgeneralplaneändring för fastigheten Kantors pågår. För att göra processen smidigare när det gäller avgränsat område i behov av både general- och detaljplaneändring så kan kommunstyrelsen påbörja detaljplaneprocessen parallellt. Förfarandet bör nyttjas sparsamt och främst för mindre komplexa planeändringar. En förutsättning för att detaljplaneändringen ska kunna antas är att det för området finns en fastställd generalplan som överensstämmer med detaljplanen.

Kommunens planläggningskansli har med grund i de antagna målsättningarna för området framtagit förslag till detaljplaneändring, se bilaga B.

Enligt 30 § plan- och bygglagen (ÅFS 2008:102) ska de som berörs av en plan, om det kan anses vara ändamålsenligt med planens syfte och betydelse, ges tillfälle till samråd och att yttra sig skriftligen eller muntligen över planförslaget. Eftersom planeändringen berör ett ytterst begränsat område anses det ej vara nödvändigt med ett samråd då samtliga synpunkter kan beaktas i samband med utställningen av planeändringen.

Innan en plan antas ska kommunen ställa ut förslaget under minst 30 dagar i enlighet med 31 § plan- och bygglagen.

Kommunens planläggare är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar framlägga förslaget till detaljplaneändring för del av kvarter 4223 i Prästgården by daterat 7.2.2025 till allmänt påseende i 30 dagar.

Bilagor Bilaga A - Anhållan
Bilaga B - Detaljplaneändring Kantors

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/404/2025

§ 18 Detaljplanändring för kvarter 42410 och tomt 10 i kvarter 42444 samt parkområden.

Offentligt

Beredare Biträdande kommundirektör**Behandlingshistorik (se ärende JOM/76/2024):**

KST § 11/24.1.2022:

Padelcenter Åland Ab anhåller om en detaljplaneändring på fastigheten Kv 42410 RNR 3:166 (170-424-3-166) och fastigheten 42410 B RNR 3:167 (170-424-3-167) samt del av fastigheten Kasberg RNR 3:97 (170-424-3-97-M637). Syftet är att bygga ut Padelhallen med två nya banor. För att möjliggöra detta önskar markägaren öka exploateringsstalet (e-talet) från 0,3 till 0,46 samt förlänga nuvarande byggruta norrut. Detta skulle göras genom ett byte/flytt av grönområdet. E-talet skulle vara samma som de omkringliggande affärsområdena har idag. Markägaren önskar att en extern planläggare, vilken framgår av anhållan, utför ändringen. Anhållan, enligt Bilaga A - KST § 11.

Kommunens planläggare har lämnat utlåtande över anhållan. Planläggarens utlåtande, enligt Bilaga B - KST § 11.

Av utlåtandet framgår att en detaljplaneändring i enlighet med anhållan även kräver en delgeneralplaneändring då parkområde ska ändras till kvartersområde. Planläggaren förordar dock en detaljplane- och delgeneralplaneändring, under förutsättning att markägaren följer de villkor som planläggaren framför under rubriken "Utlåtande och slutsats".

Kommunens planläggare är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar godkänna anhållan om detaljplaneändring på fastigheten Kv 42410 RNR 3:166 och fastigheten 42410 B RNR 3:167 samt del av fastigheten Kasberg RNR 3:97 i Sviby, under förutsättning att de villkor som framgår i bilaga B under rubriken "Utlåtande och slutsats" följs. Markägaren ska vidare stå för samtliga planläggnings- och inventeringskostnader samt inkomma med målsättningar för planändringarna. Vidare ska markanvändnings- och föravtal vid behov upprättas och godkännas innan en plan kan antas. Den externa planläggaren godkänns.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/404/2025

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

KST § 171/11.9.2023:

Padelcenter Åland Ab har 22.8.2023 inkommit med en komplettering till sin anhållan om detaljplaneändring. Anhållan 22.8.2023, enligt Bilaga C - KST § 171.

Av den kompletterade anhållan framgår det att markägaren önskar utöka planområdet, tillägga ett nytt användningsändamål samt byta extern planläggare. Markägaren önskar planlägga området väster om den nuvarande Padelhallen för byggande av ett parhus.

Kommunens planläggare har inlämnat ett utlåtande över den kompletterade anhållan. Utlåtande 31.8.2023, enligt Bilaga D - KST § 171.

Av utlåtandet framgår att kommunens planläggare förordar:

- en delgeneral- och detaljplanändring där rekreationsområdet väster om Padelhallen ändras till kvartersområde för flerfamiljshus samtidigt som bostadstomten i kv 42444, tomt 10, ändras till parkområde i enlighet med överenskommelse med markägaren.
- ett möjliggörande av friluftsbänor öster om Padelhallen.
- att den nya externa planläggaren godkänns.
- att de inlämnade målsättningarna kan godkännas som grund för planändringarna.
- att kommunens dagvattenstrategi bör beaktas och följas.
- att möjligheten för en framtida vandringsled norrut bör anvisas i planändringarna.
- att det säkerställs att det på området inte finns skyddade växter, djur eller annat.

Kommunens planläggare och planerare är inkallade som sakkunniga.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar godkänna den kompletterade anhållan i enlighet med beredningen ovan. Den nya externa planläggaren godkänns.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

Processen med delgeneralplaneändring av fastigheterna RNr 3:97, 3:166 och 3:167 i Sviby pågår. För att göra processen smidigare när det gäller avgränsat område i behov av både general- och detaljplaneändring så kan kommunstyrelsen påbörja detaljplaneprocessen

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/404/2025

parallellt. Förfarandet bör nyttjas sparsamt och främst för mindre komplexa planeändringar. En förutsättning för att detaljplaneändringen ska kunna antas är att det för området finns en fastställd generalplan som överensstämmer med detaljplanen.

Kommunstyrelsen antog genom beslut KST § 171/16.9.2024 målsättningar för planeändringarna som innebar att det genom planeändringen möjliggörs utbyggnad av padelhallen norrut, e-talet ökas från 0,3 till 0,46, grönområdet väster om HI-området omvandlas delvis till BS-1 område (småhusdominerat bostadsområde) och en fastighet inom närliggande område som tidigare planerats för bosättning omvandlas till område för närrekreation. Den externa planläggaren har med grund i de antagna målsättningarna för området framtagit förslag till detaljplaneändring, se bilaga E.

Enligt 30 § plan- och bygglagen (ÅFS 2008:102) ska de som berörs av en plan, om det kan anses vara ändamålsenligt med planens syfte och betydelse, ges tillfälle till samråd och att yttra sig skriftligen eller muntligen över planförslaget. Eftersom planeändringen berör ett ytterst begränsat område anses det ej vara nödvändigt med ett samråd då samtliga synpunkter kan beaktas i samband med utställningen av planeändringen.

Innan en plan antas ska kommunen ställa ut förslaget under minst 30 dagar i enlighet med 31 § plan- och bygglagen.

Kommunens planläggare är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar framlägga förslaget till Detaljplaneändring för kvarter 42410 och tomt 10 i kvarter 42444 samt parkområden i Sviby daterat 12.12.2023 till allmänt påseende i 30 dagar.

Bilagor Bilaga E - DPÄ Padelhallen

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/395/2025

§ 19 Planlägningsprogram 2025

Offentligt

Beredare Biträdande kommundirektör

För att tydliggöra vilka planprocesser som pågår i Jomala kommun har ett förslag till planlägningsprogram för 2025 tagits fram av kommunens planläggare. I dokumentet framgår vilka processer som är pågående och hur de prioriteras. Förslag till planlägningsprogram för 2025, enligt bilaga A.

Ett stort antal ärenden som ingår i planlägningsprogrammet är vilande. Detta innebär att parten som initierat ärendet inte vidtagit åtgärder för att dra ärendet vidare under en längre period. Under 2023-2024 har kommunens planläggare och planerare försökt få kontakt med berörda markägare med varierat resultat. De ärenden som är vilande och har ett belopp som ska faktureras i enlighet med kommunens planläggningstaxa bör faktureras.

Kommunens planläggare är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar godkänna planlägningsprogrammet för 2025 enligt bilaga A. Kommunstyrelsen godkänner att de ärenden som är vilande och har ett belopp som ska faktureras i enlighet med kommunens planläggningstaxa faktureras.

Bilagor Bilaga A - Planlägningsprogram 2025

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/208/2025

§ 20 Namngivning av väg som leder till fastighet 170-431-4-69.

Offentligt

Beredare Planläggare

Den 29.1.2025 har det inkommit en anhållan om att kommunen ska namnge en icke namngiven väg . Sökande föreslår namnet Marinavägen. Karta över den icke namngivna vägens sträckning, enligt bilaga A.

Enligt kommunens principer för vägnamn (KST § 160 19.8.2024) ska en infartsväg som är över 100m lång namnges. Vägnamn skall ha anknytning till platsen eller dess historia. Man skall eftersträva att de traditionella namnen bibehålles. Ett vägnamn som redan finns på Åland skall normalt ej användas.

Vägen är över 100 m och fungerar som infartsväg för två bostadshus. Planläggningen anser därmed att vägen uppfyller kraven för att namnges, vägnamnet Marinavägen är lämpligt för platsen och förekommer ej på andra platser i kommunen eller i övriga kommuner på Åland.

Enligt 49 § i Jomala kommuns förvaltningsstadga av 3.9.2024 beslutar kommunstyrelsen om namngivning av gator och vägar och handhar övrig övergripande hantering av adresssystemet.

Kommunens planläggare är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar namnge den i bilaga A markerade vägen till Marinavägen. Den sökande bekostar gatunamnsskylt och ansvarar för att den är godkänd i enlighet med lanskapsförordning (2005:35) om vägmärken.

Bilagor Bilaga A - Anhållan vägnamn

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/330/2025

§ 21 Strategisk plan för byggnaden Allégården

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

I Jomala kommuns ägo finns i Prestgården by fastigheten Allégården som innehåller tio hyreslägenheter samt källarvåning med gemensamma utrymmen, förvaring och en större lokal lämplig för exempelvis föreningsverksamhet. Byggnaden lider av kraftigt eftersatt underhåll och enligt den besiktning som tekniska förvaltningen låtit utföra under 2024 rekommenderas att byggnaden rivs eller totalrenoveras. Besiktningsprotokoll enligt bilaga A.

I samband med budget 2025 har förvaltningen fått i uppdrag att utreda möjligheterna till en försäljning av fastigheten. Värdering av fastigheten framkommer ur bilaga B.

Tekniska förvaltningen har även djupare analyserat följderna och möjligheterna som finns med fastigheten, följande scenarion har beaktats:

1. Rivning och anläggande av parkering
2. Renovering av befintlig byggnad
3. Renovering och tillbyggnad av en tredje våning
4. Försäljning

I anslutning till dagiset och skolan finns idag begränsat med parkeringsplatser, att riva huset och anlägga parkeringsyta skulle lösa problem med parkeringar för lång tid framöver. För att riva byggnaden och anlägga parkering estimeras en kostnad om ca 245 000 euro. Vid kommunkansliet på västra sidan om Godbyvägen har däremot redan en tillfällig parkeringsyta anlagts. Att använda denna yta som permanent parkeringsområde bedöms ändå vara den mest kostnadseffektiva sättet att lösa problemet med parkeringsplatser.

För att tydliggöra investeringsbehovets konsekvenser på likviditet och utgifter vid renovering har en beräkning på följderna över en 12 års period gjorts. Båda exemplen utgår från lånefinansiering med ränta om 3,75% under 30 år och att hyrestaxan omstruktureras så att varje lägenhet har en individuell hyressättning och justeras efter utförda renoveringsåtgärder.

I scenario 2 renoveras husets befintliga ytor, kostnaderna beräknas uppgå till 993 800 euro. Driftsnetto under en period om 12 år beräknas till positivt 149 650 euro.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/330/2025

I scenario 3 renoveras befintlig fastighet och i samband med takbyte anläggs en tredje våning. Driftsnetto beräknas under 12 år till negativt 184 180 euro.

Fullständiga beräkningar bifogas som bilaga C.

Som framkommer ovan finns det flera olika alternativ och lösningar för vad som kan göras med fastigheten. Eftersom åtgärderna potentiellt sträcker sig över många år är det av stor betydelse att skapa en strategisk politiskt förankrad riktlinje för vad som ska göras. Förvaltningens helhetsbedömning är att fastigheten är värd att bevara, stommen är i betong och har goda förutsättningar för att renoveras. Kostnadskalkylen ger en indikering över möjlig avkastning från hyresintäkter och återbetalningstiden på investeringar anses vara inom rimligt tidsintervall. Även fastighetens placeringen centralt i Prestgården by anses inbringa ett mervärde till kommunen om den förblir i kommunens ägo.

Parallellt med utredningen om Allégården genomförs en utredning om försäljning av Fastighets Ab Jomala bostäder på uppdrag av kommunfullmäktige. Förvaltningen kommer under våren presentera ett förslag till försäljningsupplägg för radhusen samt likvidering av FAB Jomala bostäder. En eventuell likvidering av bolaget kan motivera till att bevara Allégården då kommunen annars står helt utan hyreslägenheter i sin ägo.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför fullmäktige att strategin för Allégården fastställs som renovering enligt principen som omnämns i scenario 2 och ger förvaltningen i uppdrag att beakta det i kommande budgetberedningar och arbetsplanering.

Tekniska chefen är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför fullmäktige att strategin för Allégården fastställs som renovering enligt principen som omnämns i scenario 2 och ger förvaltningen i uppdrag att beakta det i kommande budgetberedningar och arbetsplanering.

Bilagor

Bilaga A - Besiktningsprotokoll
Bilaga B - Värdering Allégården
Bilaga C - Kostnadskalkyl

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/322/2025

§ 22 Rivning av Kantorsgården i Prästgården by

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

Kommunfullmäktige har genom budgetanslag 86159 beslutat tilldela tekniska förvaltningen medel om 30 000 euro för rivning av Kantorsgården på fastigheten Kantors 1:14 i Prestgården by. Byggnaden har i många år varit tom och verksamhet bedöms inte på ett ändamålsenligt sätt kunna utföras i byggnaden utan omfattande renoveringar.

Rivning av Kantorsbostaden samt tillhörande lada planeras i syfte att frigöra utrymme på tomten för tekniska förvaltningens planerade verkstad samt eventuell framtida utbyggnad av kommunkansliet. Den planerade verkstadsbyggnaden omfattar även en garagedel för räddningsmyndigheten. Byggstart av verkstad förväntas kunna ske under Q3 2025 förutsatt att detalj- och generalplan vunnit laga kraft. Även om byggstart av verkstaden av någon orsak skulle förskjutas kan rivningen av huset med fördel påbörjas då andra tänkbara användningsändamål för byggnaden bedöms vara uteslutna. Att inleda rivningsprocessen i god tid medför sannolikt att större andel av byggnadstekniska detaljer kan avyttras eller omhändertas i syfte att främja återbruk. En rivningsprocess i lugnare tempo bedöms också innebära lägre kostnader då större andel av arbetet kan utföras med egen personal.

Den gamla ladan på tomten har enligt Museibyråns kulturinventering av området år 2011 betraktats som bebyggelse av kulturhistoriskt intresse och redan 2011 konstaterades att ladan är i behov av omedelbart underhåll. Önskemålet från kulturbyrån är att ladan renoveras, se sid 7 i avsnittet Prestgården från miljöbyråns kulturmiljöinventering 2011 enligt bilaga A.

Ladan är inte skyddad enligt landskapslag 1988:56 om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse men kulturbyrån bör ges möjlighet att ytterligare dokumentera byggnaderna innan rivning om så önskas. Ladans skick har sedan 2011 inte förbättrats. Takpannor hänger löst och riskerar falla och riskerar därav utgöra en fara för personer som visats runt byggnaden. En renovering av ladan skulle inte ge kommunen något mervärde då byggnadens inte är lämpad för verksamhetens behov.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att Kantorsbostaden samt tillhörande lada på fastigheten Kantors 1:14 i Prestgården rivs och ger förvaltningen i

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/322/2025

uppdrag att verkställa beslutet.

Tekniska chefen är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att Kantorsbostaden samt tillhörande lada på fastigheten Kantors 1:14 i Prestgården rivs och ger förvaltningen i uppdrag att verkställa beslutet.

Bilagor Bilaga A - Kulturmiljöinventering

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/319/2025

§ 23 Tilläggsmedel 86112 Vikingagården

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

Kommunstyrelsen beslutade den 7.10.2024 § 189 att omdisponera medel om 270 015 euro från färdigställda projekt för att tilldelning av entreprenaden för Vikingen utbyggnad skulle kunna ske med kort varsel, samtidigt konstaterades att 1 000 000 euro som fanns i kommunens ekonomiplan för 2025 kunde räknas in i projektets budgeterade medel. Budgetarbetet och beredningen av styrelseärendet inför tilldelningen skedde parallellt och i processen förbisågs att till buget 2025 äska om den 1 000 000 euro som fanns fastställd i ekonomiplan. Pengarna finns beaktade i förvaltningens 10 års investeringsplan. Förvaltningen äskar nu om 1 000 000 euro i tilläggsmedel för att uppta de i ekonomiplan fastställda medlen.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför fullmäktige att 1 000 000 euro beviljas i tilläggsmedel för utbyggnaden av daghemmet vikingen, investeringsanslag 86112 - Vikingagården.

Tekniska chefen är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför fullmäktige att 1 000 000 euro beviljas i tilläggsmedel för utbyggnaden av daghemmet vikingen, investeringsanslag 86112 - Vikingagården.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/340/2025

§ 24 Överby daghem

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

Kommunstyrelsen har i budget 2025 gett förvaltningarna i uppdrag att fram effektiviseringsförslag för att uppnå en inbesparing om 3 procent av ramen. Som en del av uppdraget har tekniska förvaltningen sett på nyttjandegraden av kommunens fastigheter och försökt hitta metoder för att på ett långsiktigt sätt minska driftskostnaderna och på ett effektivare sätt använda tillgängliga ytor.

Vid Överby daghem finns en övervåning som idag inte används i annat syfte än förvaring. Ytan uppgår till ca. 174 m². Från tekniska förvaltningen finns det ett intresse av att se över möjligheterna och utarbeta ett förslag till att på ett ändamålsenligt sätt renovera övervåningen till att inrymma ytterligare en daghemsavdelning i befintlig byggnad. Att på ett mer effektivt sätt kunna använda befintliga ytor bedöms att i ett längre perspektiv leda till lägre driftskostnader och kan potentiellt underlätta resursplanering för barnomsorgen.

När modulerna vid Överby avvecklas reduceras antalet avdelningar från två till en, gården och köket har ändå fortsättningsvis tillräcklig kapacitet för barnantalet som två avdelningar innebär. Att utnyttja kapacitet till full bedöms kunna bidra till lägre kostnader. En avdelning till vid Överby bedöms även kunna föranleda att investeringsbehovet och projektet med utbyggnad av Sviby dagis kan senareläggas. Preliminärt beräknas utgifterna för renovering vara ca 30-40 procent lägre än kostnaderna för utbyggnad av Sviby dagis, siffror som dock behöver verifieras om fortsatt planering blir aktuell.

Planeringen som förvaltningen ämnar göra innefattar ny entré med klädkrokar samt toaletter på huset sydvästra sida i anslutning till befintlig ingång. Övervåningens ytor rivs till tomma skalet och golv, innerväggar samt innertak förnyas. Ventilationens kapacitet utreds och förnyas vid behov, endera genom uppgradering av befintligt ventilationsaggregat eller installation av ett separat aggregat för plan 2. Från köket bör maten med någon form av hiss kunna transporteras mellan våningsplanen.

I samband med renoveringen anses det vara skäl att ersätta befintlig eluppvärmning för både plan 1 och 2 med vattenburet värmessystem kopplat till bergvärmepump. I plan 2 kan då golvvärme installeras och i plan 1 ersätts elradiatorer med vattenburet system. Inbesparingen beräknas vara ca 14 000 euro per år och återbetalningstiden ca 6-7 år.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/340/2025

En första grov planering med planritningar över utförande beräknas kosta ca 5000 euro i konsulttjänster. Barnomsorgen och daghemsföreståndaren har varit delaktiga i diskussionerna och ställer sig positiva till utredningen.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att utreda renovering närmare och utarbeta planritningar, budgetkalkyl samt rumsbeskrivning. Kostanderna för planeringen belastar tekniska förvaltningens driftsbudget.

Tekniska chefen är inkallad som sakkunnig.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att utreda renovering närmare och utarbeta planritningar, budgetkalkyl samt rumsbeskrivning. Kostanderna för planeringen belastar tekniska förvaltningens driftsbudget.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/352/2025

§ 25 Tilldelning GC-led Småholmavägen

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

Tekniska förvaltningen har under perioden 15.1-12.2.2025 haft en upphandling publicerad för anläggande av GC-led längs Småholmavägen i Möckelö strand. Projektet är en del av förverkligandet av kommunens gång- och cykelvägsplan. För ändamålet finns i 2025 års budget 100 000 euro beviljat och 73 950 euro som planeras flyttas från föregående års budgetperiod. Anbudshandlingar enligt bilaga A.

Vid anbudsöppningen den 13.2.2025 konstaterades att två företag lämnat anbud varpå AX Schaktkompaniet utvärderats som vinnare med det lägsta priset i enlighet med utvärderingskriterierna.

Öppningsprotkoll, utvärderingsprotkoll och kvalificeringssammanställning bifogas som bilaga B

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen beslutar tilldela AX-Schaktkompaniet Ab entreprenaden och befullmäktigar teknisk chef att ingå avtal efter besvärstidens utgång.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar tilldela AX-Schaktkompaniet Ab entreprenaden och befullmäktigar teknisk chef att ingå avtal efter besvärstidens utgång.

Bilagor Bilaga A - Anbudsförfrågan
Bilaga B - Öppningsprotokoll

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/325/2025

§ 26 Upphandling av städning av Vikingaåsens och Södersunda skolor

Offentligt

Beredare Grundskolechef

Avtalet med Catch Me gällande städning av Vikingaåsens och Södersunda skolor sades upp den 11.11.2024 p.g.a. missnöje och brister i utförandet. Under tiden 12.11.2024-31.3.2025 har utbildningschefen upphandlat städningen av Städsystem Ab till ett värde av 47 418,21 euro exkl. moms enligt villkoren i det avtal som ingick i den städupphandling som genomfördes i juni 2024.

Det sammanlagda värdet av upphandlingen av städning av Vikingaåsens och Södersunda skolor under perioden 1.8.2023 - 30.6.2024 har varit 81 202,00 euro exkl. mervärdesskatt. Ytorna i Vikingaåsens skola har utökats från 1 506 kvadratmeter i städupphandlingen 2022 till 2 382 kvadratmeter i städupphandlingen 2025. För Södersunda skola är de ytor som ingår i städupphandlingen oförändrade.

Med anledning av detta har utbildningsförvaltningen tagit fram anbudshandlingar för en upphandling omfattande vissa bestämda utrymmen i Vikingaåsen och Södersunda skolor under tiden 1.4-30.6.2025, 1.8.2025-30.6.2026, 1.8.2026-30.6.2027 samt en option för tiden 1.8.2027-30.6.2028, se bilaga A.

Det beräknade värdet för upphandlingen beräknas överstiga det av Europeiska kommissionen fastställda tröskelvärdet om 221 000 euro. Då det beräknade värdet av upphandlingen förväntas uppgå till minst de gränsvärden som fastställts i EU:s bestämmelser om offentlig upphandling tillämpas landskapslag (ÅFS 2017:80) angående tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling. Upphandlingen genomförs i form av ett öppet förfarande.

Upphandlingen har annonserats på HILMA och därmed i databasen TED. Upphandlingsdokumenten inklusive bilagor är tillgängliga elektroniskt på e-avrop. Information om upphandlingen har även annonserats på Jomala kommuns anslagstavla.

Vid anbudstidens utgång 14.2.2025 hade totalt tre (3) associationer inlämnat anbud i upphandlingen av städning av Vikingaåsen och Södersunda skolor. Vid öppningstillfället 17.2.2025 konstaterades att tre anbud var godkända, se bilaga B.

Av de godkända anbuden har vid öppningstillfället sedan en prisjämförelse genomförts

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/325/2025

och där konstaterades att Städsystem Ab:s anbud om totalt 259 740 euro exkl. moms (+ 102 168 euro för optionsåret 1.8.2027-30.6.2028) bör antas då detta, i enlighet med 6 punkten i anbudsförfrågan, är det godkända anbudet med det lägsta priset.

Grundskolechefen förordar:

Kommunstyrelsen beslutar, i enlighet med 6 punkten i anbudsförfrågan, anta Städsystem Ab:s anbud om totalt 259 740 euro exklusive moms då detta är det godkända anbudet med det lägsta priset.

Kommunstyrelsen beslutar vidare befullmäktiga utbildningschefen att ingå avtalet gällande städning av vissa bestämda utrymmen vid Vikingaåsens och Södersunda skolor samt besluta om ett eventuellt utnyttjande av option om förlängning.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar, i enlighet med 6 punkten i anbudsförfrågan, anta Städsystem Ab:s anbud om totalt 259 740 euro exklusive moms då detta är det godkända anbudet med det lägsta priset.

Kommunstyrelsen beslutar vidare befullmäktiga utbildningschefen att ingå avtalet gällande städning av vissa bestämda utrymmen vid Vikingaåsens och Södersunda skolor samt besluta om ett eventuellt utnyttjande av option om förlängning.

Bilagor

Bilaga A - Anbudsbegäran städning

Bilaga B - Öppningsprotokoll städning

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/175/2025

§ 27 Utökad arbetstid för serviceman

Offentligt

Beredare Tekniska chefen

Kommunfullmäktige har genom beslut KFG § 27/15.5.2022 inrättat en befattning som serviceman till 80%, befattningen blev tätt därpå tillsatt. Under senare delen av år 2023 och under år 2024 har befattningen tillfälligt utökats till 100% för att delvis täcka upp för det uppkomna behovet av utökad arbetskraft.

Från år 2025 bedöms behovet bli permanent då det till tekniska förvaltningens ansvarsområde tillkommer en dagisbyggnad då daghemmet i Möckelöstrand blir färdigställt. Den utökade arbetstiden ekonomiska konsekvenser har beaktats, omnämnts och fastställts i budget för år 2025.

I enlighet med kommunens förvaltningsstadga 3.9.2025 § 95 är det kommunfullmäktige som beslutar om inrättningar och ändringar i inrättade tjänster.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att befattningen som serviceman utökas från 80 % till 100 % från och med 1.4.2025

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att befattningen som serviceman utökas från 80 % till 100 % från och med 1.4.2025

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/387/2025

§ 28 Utökad arbetstid för biblioteksassistent

Offentligt

Beredare Biblioteks- och kulturchef

Den totala personalstyrkan inom biblioteks- och kulturförvaltningen består i dagsläget av biblioteks- och kulturchef (100 %), biblioteksassistent (85 %) skolbiblioteksassistent (85 %) och biblioteksassistent (68,97 %).

Från 2025 bedöms att arbetstiden för skolbiblioteksassistenten behöver utökas från 85 % till 90 % av heltid. Detta på grund av antalet besök av skolklasser och daghemsgrupper har ökat i takt med ökning av barn i kommunens skolor och barnomsorg. Den utökade arbetstidens ekonomiska konsekvenser har beaktas, onämnts och fastställts i budget 2025.

I enlighet med kommunens förvaltningsstadga 3.9.2024 § 95 är det kommunfullmäktige som beslutar om inrättningar och ändringar i inrättade tjänster.

Biblioteks- och kulturchefen förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att arbetstiden för skolbiblioteksassistenten utökas från 85 % till 90 % av heltid från 1 april 2025.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att arbetstiden för skolbiblioteksassistenten utökas från 85 % till 90 % av heltid från 1 april 2025.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/397/2025

§ 29 Inrättande av tjänst, redovisningsekonom

Offentligt

Beredare Ekonomichefen

Kommunens ekonomkansliresurser har varit oförändrade sedan 2010. Under perioden 2010 - 2024 har kommunen vuxit kraftigt. För att tackla den ökade arbetsmängden en sådan utveckling medför har ekonomkansliet jobbat smartare och mer innovativt. På så sätt har man lyckats bygga ett långsiktigt perspektiv var man tidigt kan förutse framtida utmaningar och förbereda sig för att ta sig an dem på ett kostnadseffektivt sätt.

Ekonomkansliets arbetsuppgifter växer parallellt med kommunens utveckling inom bl.a. personalstrukturen, ökade servicebehov och utökade samarbetsformer samt striktare lagar och anvisningar.

Från 2017 och framåt har kraven ökat märkbart för kommunal finans- och ekonomiförvaltning. Inkomstregisterrapporteringen och den automatiska statistikrapporteringen är två exempel som förändrar kraven rejält för bl.a. kommunerna. Båda statistikinsamlingssystemen kräver en ökad förståelse för ekonomiska relationer och rapporteringsdimensioner vilket i sin tur kräver fördjupade bokförings- och redovisningskunskaper, ökad förståelse för ekonomiska flöden och relationer samt detaljkunskap inom de kommunala sektorernas uppdelningar av verksamhetsområden. Fokuset på snabb statistikrapportering tvingar fram en förändring av tidigare rutiner och tidstillgången för analys och korrigeringar blir betydligt mer ansträngt.

För att bemöta de ökade arbetsuppgifterna, den ökade arbetsbelastningen och de ökade kraven har medel reserverats i budget 2025 för en tillsvidaretjänst som redovisningsekonom. Ekonomichefen har tagit fram en arbetsbeskrivning och arbetsvärdering för tjänsten enligt bilagorna A och B.

Redovisningsekonomens huvudsakliga arbetsuppgifter ska innefatta att ansvara för månatliga avstämningar och rutiner för den löpande bokföringen och redovisningen samt övervaka och vid behov uppdatera rutiner och anvisningar inom faktureringen. Utöver det ska redovisningsekonomen bistå med ekonomistöd i förvaltningarnas löpande uppföljning och rapportering, administrera det nya ekonomisystemet Business Central och det elektroniska fakturahanteringssystemet Exflow.

Arbetsuppgifterna har tidigare utförts av ekonom och ekonomichef men efter att

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/397/2025

inkomstregistret, automatiserade rapporteringen och nya statistiklagar har tagits i bruk har belastningen blivit allt för stor för att hinna med lagstadgade uppgifter. Samtidigt växer kommunen i alla led vilket även ökar behovet av stöd hos förvaltningarna samt arbetsuppgifterna inom ekonomi, hr och intern kontroll. Tjänsten redovisningsekonom möjliggör ett återupptagande av strategi- och controlling-/analysfokus samt kontinuerligt utvecklande av övergripande ekonomifunktioner och -rutiner.

I enlighet med kommunens förvaltningsstadga, 3.9.2024, är det kommundirektören som fastställer tjänstebeskrivningar, kommunstyrelsen som fastställer lönevärderingar och kommunfullmäktige som inrättar tjänster.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att en tjänst om 100 % som redovisningsekonom i Jomala kommun inrättas.

Kommunstyrelsen beslutar även att, under förutsättningen att fullmäktige inrättar tjänsten som redovisningsekonom, fastställa arbetsvärderingen och den uppgiftsrelaterade lönen enligt bilaga A.

Bilagor

Bilaga A - Arbetsvärdering redovisningsekonom 2025

Bilaga B - Beskrivning Redovisningsekonom 2025

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/200/2025

§ 30 Kommunal representant i landskapets integrationsråd

Offentligt

Beredare Biträdande kommundirektören

Hösten 2024 tillsatte landskapsregeringen ett integrationsråd. Integrationsrådets syfte är att fungera som ett rådgivande organ till Ålands landskapsregering i integrationspolitiska ärenden samt att aktivt främja dialog och samarbete mellan inflyttade, etniska minoriteter, myndigheter och organisationer på Åland.

Kommunerna på Åland hade möjlighet att utse två av rådets medlemmar och enligt överenskommelse kommundirektörer emellan fick Mariehamn utse en representant och Jomala en. Jomala utsåg hösten 2024 Effie Pla som medlem. Pla har den 21.1.2025 meddelat att hon behöver avsäga sig uppdraget. Jomala har därmed möjlighet att utse en ny kommunal representant till rådet.

Enligt rådets nuvarande sammansättning bör det tillsättas en man för att uppfylla den lagstadgade könsfördelningen. Personen som utses bör vara tillfrågad innan han utses.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen utser om så önskas en ny representant till landskapets integrationsråd.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/259/2025

§ 31 Utmärkelsestecken för pappor

Offentligt

Beredare Biträdande kommundirektör

Statens ämbetsverk på Åland har den 3.2.2025 inkommit med brev om att republikens president, Alexander Stubb, har beslutat att papporna i Finland ska belönas med ett statligt utmärkelsestecken från och med år 2025. Utmärkelsestecknen ska delas ut på farsdag den andra söndagen i november. Utmärkelsestecknet är en medalj av I klass med guldkors av Finlands Vita Ros orden.

Grunderna för förlänande av utmärkelsestecknet är att personerna har utmärkt sig som fostrare och ansvarsfulla och engagerade föräldrar för barn eller unga, att de bidrar till en god vardag för dem och att de också i större utsträckning bär solidariskt ansvar genom omsorg och omtanke om sina medmänniskor. Också andra förtjänster än sådana som hänför sig till rollen som förälder kan beaktas. Den nedre åldersgränsen för att förlänas är 40 år. Yrkespersoner som arbetar med fostran förlänas utmärkelsestecken huvudsakligen på självständighetsdagen.

Förslag kan inlämnas av kommuner, föreningar, stiftelser och övriga sammanslutningar samt av den föreslagna personens egna barn. Närmare information om grunderna för förlänandet av utmärkelsestecken och blanketter finns på <https://stm.fi/sv/farsdagsmedaljer>.

Förslag på mottagare av farsdagsutmärkelsestecken ska inlämnas på en ordensförslagsblankett samt en bilageblankett till Statens ämbetsverk på Åland senast den 14 mars 2025.

Den ledamot som önskar nominera någon ansvarar för ifyllandet av ansökningsblanketterna. Förslagsställaren (kommunen) förbinder sig att betala lösenavgiften för utmärkelsestecknet.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar om eventuella förslag på mottagare av farsdagsutmärkelsestecken för 2025.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/43/2025

§ 32 Uppsägning av moduler - petition Myran

Offentligt

Beslutshistorik**Kommunstyrelsen 20.1.2025 § 11****Beredare** Tekniska chefen

I och med att daghemmet i Möckelö strand under våren 2025 tas i drift, flyttas stegvis delar av barnomsorgens verksamhet som bedrivits i tillfälliga moduler till de nya lokalerna och modulerna i fråga blir då överflödiga.

Tekniska förvaltningen har tillsammans med barnomsorgen utvärderat vilka moduler som är mest lämpade att avveckla med avseende på verksamhetens behov, hyreskostnader samt de tillfälliga bygglovens längd. Förvaltningens bedömning är att modulerna vid Österkulla samt Överby är, med beaktande av ovan, mest lämpade att avveckla.

Teknisk chef förordar:

Kommunstyrelsen ger teknisk chef fullmakt att säga upp avtalen för modulerna vid Överby samt Österkulla så att avetablering kan ske från 1.8.2025.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen ger teknisk chef fullmakt att säga upp avtalen för modulerna vid Överby samt Österkulla så att avetablering kan ske från 1.8.2025.

Beslut Kommundirektörens förslag godkänns.**Kommunstyrelsen 24.2.2025 § 32****Beredare** Biträdande kommundirektör

Kommunen har den 17.2.2025 (JOM/383/2025) infått en petition från personer som önskar bevara avdelningen Myran vid Överby som har sin verksamhet i en av de moduler som kommunstyrelsen godkänt att avetableras. Petitionen är digitalt signerad av 201 personer. Se petition enligt bilaga A.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/43/2025

Som svar till petitionen lyfts följande:

- Kommunen har fattat beslut om att utöka antalet permanenta barnomsorgsplatser i kommunen till följd av den utökade efterfrågan. Under år 2025-2026 kan kommunen starta upp ny eller flytta tillfällig verksamhet, för totalt sex avdelningar, till nybyggda lokaler vid Möckelö daghem och daghemmet Vikingen.
- Överby daghem har idag kapacitet för en permanent avdelning för 3-6 åringar. Daghemmet har ingen permanent avdelning för 1-3 åringar utan verksamheten har bedrivits tillfälligt i modul i väntan på permanenta lokaler. Modulen vid Överby daghem har funnits sedan början av 2018 med ett tillfälligt bygglov. Byggnämnden i Jomala har genom beslut BN § 66//2.10.2024 meddelat att det tillfälliga bygglovet inte förlängs ytterligare och att byggnaden ska vara bortförd och marken återställd senast den 15.11.2026.
- Kommunens målsättning är att alla avdelningar i kommunen ska ha stabila barn- och personalgrupper med goda möjligheter i en övrigt trevlig miljö. Det är tyvärr ofrånkomligt att en del barn kommer att behöva byta avdelning när man byter hyrda lokaler mot egna nybyggda lokaler. När det så småningom finns en mer konkret plan kommer barnomsorgsförvaltningen att informera om det och de kommer att göra vad de kan för att alla ska kunna känna sig trygga med förändringen. Vill man diskutera sitt barns placering närmare går det bra att ta kontakt med barnomsorgschefen eller biträdande barnomsorgschef.
- Kommunens tekniska förvaltning föreslår i ärende JOM/340/2025 att kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att framom nybyggnation vid Sviby daghem utreda möjligheterna att renovera Överby daghems övre våning och utarbeta planritningar, budgetkalkyl samt rumsbeskrivning. Kommunstyrelsen fattar beslut i ärendet vid samma möte som petitionen behandlas.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen sänder beredningen ovan samt beredningen till ärende JOM/340/2025 till initiativtagaren bakom petitionen.

Bilagor Bilaga A - Petition Myran

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/68/2024

§ 33 Förslag till nytt samarbetsavtal för Medborgarinstitutet

Offentligt

Beslutshistorik**Kommunstyrelsen 25.11.2024 § 254****Beredare** Kommundirektören**Behandlingshistorik:**

KST §243/27.11.2023:

Mariehamns stad har inkommit med förfrågan om utlåtande över förslag till nytt samarbetsavtal gällande Medborgarinstitutet ("Medis"). Förfrågan och avtalsförslag, enligt Bilaga A - KST § 243.

Det är bra att ett nytt avtal tas fram, då det tidigare avtalet har en del brister. Det är positivt att kostnaderna nu fördelas årligen utifrån verkliga kostnader, och inte bara indexeras upp under mellanår.

I det tidigare (nu gällande) avtalet fördelas kostnaderna i två steg. Först fördelas kostnaderna mellan Mariehamn å ena sidan och övriga kommuner å andra sidan. Detta första steg baseras på antalet kursdeltagare i respektive grupp. Som ett andra steg fördelas sedan kostnaderna mellan övriga kommuner, och detta sker baserat på invånarantal. Därutöver görs inte dessa fördelningar varje år utan under mellanåren görs endast en indexering. Det görs heller ingen slutavräkning mot bokslut, vilket betyder att Mariehamn behåller en eventuell vinst eller förlust baserad på avvikelse mot budget.

I det nya systemet föreslår man att det årligen ska regleras och man har tydligare definierat vilka kostnader som ska fördelas. Fördelningen föreslås också ske i endast ett steg, nämligen direkt mellan kommunerna baserat på invånarantal i relevant åldersgrupp. I det första utskicket från Mariehamns stad framställdes det på ett sätt som kunde tolkas som att den nya modellen är billigare för alla kommuner. En närmare granskning visar dock att det är billigare för alla på grund av att den fördelade kostnaden är lägre. I själva verket minskar kostnadsandelen mest för Mariehamn. Detta beror naturligtvis på att Mariehamn är de som tidigare betalat mest eftersom de har haft fler kursdeltagare per invånare än övriga kommuner. Om man fördelar kostnaderna för 2023 enligt den nya modellen ökar kostnaden för alla utom Mariehamn. I praktiken är alltså det nya systemet

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/68/2024

billigare för Mariehamn och dyrare för övriga kommuner.

Att fördela kostnader är naturligtvis alltid en avvägning. Ju exaktare och mer rättvist man fördelar kostnaderna desto mer kräver det av förvaltningen att beräkna fördelningen. Man kunde därför tänka sig att en exakt kostnadsfördelning inte är värd vad det kostar att ta fram den eftersom skillnaden mellan att vara exakt och inexakt är för liten för att rättfärdiga arbetet att räkna fram den med större noggrannhet. Dock borde det för Medborgarinstitutet inte vara omöjligt att ha statistik på antal kursdeltagare per kommun och kurs. Alla kurser är kända, och alla kursdeltagare registreras. Således borde det vara möjligt att räkna fram antal kurstimmar per kommun och använda detta som kostnadsfördelning.

I exemplet ovan har det hållits 39 kurstimmar. Om det från Jomala finns en deltagare i varje kurs borde Jomala betala $(2,5+0,6+0,29) / 39 = 8,7\%$ av kostnaderna.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar meddela Mariehamns stad att Jomala kommun anser att fördelningen av kostnader bör motsvara verkligt nyttjande, till exempel genom att fördela kostnader per kurstimmar per kommun.

Diskussion:

Susanne Blomqvist föreslår att kommunen fortsätter med nuvarande avtal ett år till och att det ska utvärderas i god tid inför 2025. Förslaget vinner inte understöd varför det förfaller.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

Susanne Blomqvist reserverar sig mot beslutet.

Mariehamns stad har nu tagit fram ett nytt förslag till avtal. Som bilaga Mariehamns stads beredning, beslut och bilagor. Det nya avtalsförslaget innebär att 80% fördelas enligt nyttjande och 20% fördelas enligt invånarantal i berörd åldersgrupp. Förslaget innebär också att det görs en avräkning efter bokslut. Avtalsutkastet är bättre än det tidigare, men det vore fortfarande bättre att fördela hela kostnaden utifrån verkligt nyttjande.

Eftersom det preliminärt finns ett uppdrag att se över icke lagstadgade kostnader under 2025 kan det nämnas i sammanhanget att Medis inte är lagstadgat att tillhandahålla. Det vore fullt möjligt att säga upp avtalet och inte erbjuda sina invånare tillgång till Medis

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/68/2024

utbud. Medis finansieras delvis enligt ett avtal mellan Landskapsregeringen och Mariehamn. Landskapsregeringen har en skyldighet att behandla parter likvärdigt så det torde vara fullt möjligt för Jomala att starta egen Medisverksamhet med stöd från Landskapet. Då kunde det organiseras motsvarande verksamhet med en ambitionsnivå och ett kursutbud som Jomala skulle rå över själv. Det finns alltså i praktiken tre alternativ:

- köpa tjänsten av Mariehamn,
- sluta erbjuda tjänsten,
- producera tjänsten själv till ett lägre pris och annan servicenivå än Mariehamn.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar svara Mariehamns stad att Jomala kommun ställer sig positiv till avtalsförslaget men att Jomala kommun helst skulle se att hela kostnaden fördelas enligt nyttjande.

Kommunstyrelsen beslutar vidare meddela Mariehamns stad att Jomala kommun under våren 2025 kommer att utreda kommunens inställning till att fortsätta samarbeta kring Medis.

Beslut Kommundirektörens förslag godkänns.

Bilagor Bilaga B - Avtalsutkast Medis

Kommunstyrelsen 24.2.2025 § 33

Beredare Kommundirektören

Mariehamns stad har efter inhämtade synpunkter skickat ett uppdaterat avtalsförslag. Ändringen mot förra förslaget är dels numreringen och att ett nytt innehåll tillförts vilket återfinns i nya avtalsförslagets 8 §. Enligt denna reglering får kommunerna på fasta Åland utse två representanter vilka har närvaro- och yttranderätt då bildningsnämnden i Mariehamn behandlar ärenden som berör Medis. Det kan noteras att Mariehamns stad inte tagit hänsyn till Jomala kommuns önskan att hela kostnaden för Medis ska fördelas enligt nyttjande. Uppsägningstiden för avtalet är ett år och avtalet ska sägas upp så att det upphör vid utgången av ett läsår.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att avtalet kan godkännas.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/68/2024

Bilagor Bilaga C - Nya avtalsförslaget

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/164/2025

§ 34 Begäran om synpunkter på Rapport utvärderingen av landskapsandelssystemet

Offentligt

Beredare Kommundirektören

Landskapsregeringen har inkommit med begäran om synpunkter gällande utvärdering av landskapsandelar. Svar ges senast 21 mars 2025. Begäran om utlåtande, rapport samt presentation som bilagor.

Kortfattat kommer man i utvärderingen fram till att vissa delar av systemet med uppgiftsbaserade landskapsandelar inte motsvarar den verkliga skillnaden i produktionskostnad för olika volymer och geografiska lägen. Vidare konstaterar utvärderingen att utjämningen på inkomstsidan är god.

Utredarna lyfter frågan om systemet skulle kunna utformas så att kompensationen för sämre förutsättningar skulle ske mellan kommuner istället för från landskapsregeringen. I praktiken sker ju dock detta redan eftersom landskapsregeringen skulle kunna höja andelarna för vissa kommuner om man lät bli att kompensera andra kommuner i den grad man gör idag. Även på inkomstsidan lyfter utredarna denna möjlighet, att man helt eller delvis skulle omfördela mellan kommunerna. Ytterligare en idé som nämns är att landskapet skulle kunna fastslå i sin budget totalbeloppet inför varje år istället för att låta systemet kosta vad lagens reglering leder fram till.

Jomala kommun har sedan länge påtalat att systemet vad gäller skolans stordriftsfördelar inte överensstämmer med verkliga skillnader i produktionskostnader. Om detta skulle bli föremål för förändringen skulle Jomala kommun välkomna det.

Att omfördela mer mellan kommunerna är som framgår ovan egentligen ingen förändring som kan göras eftersom det i praktiken är så att denna omfördelning redan görs genom vilken volym systemet ger ut till kommuner med olika förutsättningar. Att öppna för att inkomstsidas utjämning skulle ske mellan kommunerna kan förstås göras, men om det innebär att landskapsregeringens totala finansiering av kommunsektorn skulle minska så motsätter sig Jomalas kommun det å det starkaste.

Om regleringen av respektive års landskapsandelar skulle ske genom belopp fastslaget i landskapsregeringens budget istället för genom lagstyrda regler som beaktar ändringar i

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/164/2025

kommunernas produktionskostnader så försvinner helt kopplingen till principen att den lagstiftande myndigheten ska finansiera lokala myndigheter för de uppgifter de påförs. Det skulle även bli väldigt svårt för kommunerna att långsiktigt planera sin verksamhet om inkomsterna baseras på landskapsregeringens budget. Därför motställer sig Jomala kommun förslaget.

Om en fullständig översyn av systemet görs bör allt stöd som i praktiken är stöd till mindre kommuner, kommuner långt från centralorten och skärgårdskommuner lyftas ut till att vara ett särskilt, empiriskt belagt, regionalstöd istället för att som idag "gömmas" i felaktigt beräknade skillnader i produktionskostnader.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen skickar beredningen ovan som sitt utlåtande till landskapsregeringen

Bilagor

Bilaga A - Utvärderingspresentation
Bilaga B - Utvärderingsrapport
Bilaga C - Begäran om synpunkter

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

§ 35 Betänkande om revidering av kommunallagen för landskapet Åland

Offentligt

Beredare Biträdande kommundirektör

KST 78/22.4.2024:

Landskapsregeringen har genom ett antal öppna frågeställningar begärt in synpunkter kring Kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland. Kommunen och övriga intressenter har möjlighet att inlämna synpunkter mellan tidpunkterna 18.3-13.5.2024. Kommunens ledningsgrupp har tillsammans med ordförande från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen diskuterat de öppna frågeställningarna. Möjligheten att inlämna synpunkter om Ålands kommunallag har även informerats till fullmäktigeledamöterna samt kommunens äldreråd.

Nedan redogörs för kommunens svar på respektive fråga.

1. Hur ser ni på det kommunala uppdraget idag och i framtiden?

Kärnan i kommunens uppdrag bör fortsättningsvis vara att trygga medborgares vardag, främja hållbar utveckling och erbjuda ändamålsenlig service. Kommunerna kommer att behöva genomföra en digitaliseringsresa och sannolikt kommer kommunstrukturen ändras och/eller nya kommunsamarbeten att uppstå. I både kommunallag och all annan lagstiftning som berör kommunerna bör undvikas att detaljreglera på ett sätt som är kostnadsdrivande och man bör stifta lagar som inte är ett hinder för ändringar i kommunstrukturen.

2. Finns det lagstiftningsåtgärder som kan/bör vidtas för att stärka invånarnas aktiva deltagande i beslutsfattandet och för att öka insynen i kommunens arbete?

Lagen kunde med fördel innehålla definitioner av centrala begrepp för att göra den mer tillgänglig för invånarna. Jomala kommun ser gärna att insynen för invånarna lagstiftas, till exempel gällande att beslutsförslag inför sammanträden ska vara offentliga.

3. I vilken riktning bör kommunallagen utvecklas?

Kommunallagen bör vara så kortfattad och enkel som möjligt för att undvika byråkratisering och reglering av områden som faller inom kommunens självstyre.

4. Landskapsregeringen har i regeringsprogrammet aviserat att revideringen av

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

kommunallagen ska ske stegvis. Vilka frågor/kapitel borde prioriteras i revideringen? Finns det fördelar/nackdelar med en stegvis revidering?

Kommunallagen bör revideras som en helhet. Att se över lagen etappvis gör det svårt att få ett helhetsgrepp av lagen och det uppstår risk för inkonsekventa skrivningar.

5. Vid vilken tidpunkt är det lämpligt att reviderade delar av kommunallagen träder i kraft? I samband med ett val?

Lagen bör träda i kraft i samband med att en ny mandatperiod inleds.

6. Är det någon fråga/område som saknar reglering i nuvarande lag och som bör regleras? Finns det något verktyg som saknas?

Lagen bör vara tydligare kring kommittéer, nämnder och direktionser.

I kommunallagens 4 § stadgas landskapsregeringens skyldighet att tillförsäkra kommunerna möjlighet att delta i beredningen av lagstiftning som rör kommunerna och av andra frågor som är av stor betydelse för den kommunala förvaltningen och ekonomin. Det bör förtydligas hur kommunerna ska få delta i exempelvis lagremisser och samråd. Framförhållning och tidsfrister bör även skrivas in för att möjliggöra reell möjlighet att påverka och använda sitt inflytande. Att få goda och väl beredda remissyttranden ökar lagstiftningskvaliteten.

Det bör utredas huruvida det riktgivande antalet ledamöter i kommunallagens § 38 är ändamålsenligt.

Kommunallagens angivna tidsfrister för bokslut bör jämkas med ÅSUB:s statistikinsamling.

Kommunallagen bör på samma sätt som i Finlands kommunallag införa krav på att ange ledamöters eventuella bindningar i boksluten. Detta kan minska upplevelsen av korruption och svågerpolitik.

Lagen bör aktivt uttrycka att kommuner ska uppgöra koncernbokslut. Lagen bör kräva att kommunen har en planperiod i balans.

Gällande revisorer bör lagen stadga att en kommun ska ha en auktoriserad revisor. Valbarheten för revisorer är i nuvarande lag också motsägelsefull, enligt 74 § 2) punkten är man inte valbar som revisor om man inte är valbar till styrelsen men enligt nästista stycket är en person som inte har hemort i landskapet valbar till revor.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

Lagens nuvarande skrivning kring nämnd för proportionella val har tolkats i en del kommuner som att denna nämnd ska bestå av ordinarie fullmäktigeledamöter medan andra kommuner tillämpar samma valbarhet som alla andra nämnder. Detta kan regleras i lagen. Det är också oklart hur nämnd för proportionella val ska tillämpas i kommunalförbund som inte har fullmäktige utan stämma, då stämman kan ha ny konstellation vid varje sammanträde.

Kommunens verksamhet på marknaden bör stadgas i kommunallagen på liknande sätt som i Finland då bestämmelserna baserar sig på EU-bestämmelser.

Det bör införas en bestämmelse om per capsulam-beslut direkt i kommunallagen som innebär att styrelse och nämnd kan fatta beslut utanför ett möte genom exempelvis epost.

7. Hur borde regleringen gällande samarbete mellan kommuner utvecklas?

Vad gäller kommunala samarbeten bör utgångspunkten vara att inflytandet ska matcha kostnadsfördelningen/ägandet. Kommunallagen bör ange att minoritetsskydd ej får ingå i kommunala samarbetens grundavtal.

Det bör ses över vilka bestämmelser som ska tillämpas på kommunala samarbeten. Det står i nuvarande lag att vissa paragrafer ska gälla i "tillämpliga delar" vilket är diffust.

8. Vore det önskvärt att införa möjligheten att använda kommundelsnämnder och sektioner som kommunala organ? Se till exempel 5 § i Åbo stads förvaltningsstadga om koncernsektion eller 8 § i Vasa stads förvaltningsstadga om planeringssektion, allmän sektion och koncernsektion.

Möjligheten till kommundelsnämnder finns redan enligt nuvarande lags skrivningar. Poängen med att skriva in det ordagrant antas vara att man vill marknadsföra det inför eventuella kommunsammanslagningar. Risken med att reglera något som redan är lagligt är att man överreglerar och de facto förminskar möjligheterna för eventuella kommundelsnämnder. En annan risk med kommundelsnämnder är att man breddar byråkratiseringen, har otydlig mandatfördelning samt att vissa kommundelar får större inflytande än andra vilket skulle kunna leda till skillnader i kommunens service och utbud på olika orter i kommunen.

9. Vore det önskvärt att kunna sitta både som fullmäktige- och styrelseledamot samtidigt?

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

Möjligheten att sitta på dubbla mandat (kommunfullmäktige och kommunstyrelsen) har både för- och nackdelar. Det skulle leda till att vissa kommunala ledamöter sitter på väldigt starka politiska mandat, men det skulle även leda till starkare förankring och effektivitet.

10. Finns det utvecklingsbehov gällande regleringen av Ålands kommunförbund och den kommunala avtalsdelegationen? Kommentarer gällande de enskilda kapitlen

Det bör strykas i 96 § att man måste ingå i kommunförbundet eftersom man kan utträda. Det kunde lagstiftas att de som ej är medlemmar i ÅKF ändå ska ha inflytande i ÅKFs beslut gällande KAD.

11. Finns det regleringar som är otydliga, behöver förändras eller är överreglerade? Svara i kapitelordning.

Se svaren på övriga frågor.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar insända ovanstående beredning som ett första utlåtande inför revideringen av Ålands kommunallag.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

Ålands landskapsregering tillsatte den 22.5.2024 en arbetsgrupp med uppdrag att modernisera och uppdatera kommunallagen. Arbetsgruppen har bestått av representanter från landskapsregeringen och kommunerna, bland annat Jomalas biträdande kommundirektör, och arbetet har utgått från de synpunkter som inlämnades till landskapsregeringen våren 2024. Arbetsgruppen har nu färdigställt ett betänkande om revidering av kommunallagen för landskapet Åland och den 3.2.2025 skickades denna ut till bl.a. kommunerna för möjlighet att inlämna synpunkter. Sista dag för att lämna synpunkter på betänkandet är den 3.4.2025. Arbetsgruppens målsättning har varit att uppdatera lagstiftningen så att den möjliggör en bredare differentierad organisering av kommunal verksamhet så att kommunerna själva kan välja hur man vill organisera sig, att anpassa lagen till modern praxis samt att förtydliga oklarheter.

Se betänkandet enligt bilaga A. På sidan 113 framåt återfinns ett sammandrag av de föreslagna ändringarna.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

Flertalet av de huvudsakliga ändringar som föreslås är i enlighet med det utlåtande som Jomala gav 22.4.2024. Bland annat föreslår arbetsgruppen att:

- Lagen revideras i sin helhet,
- Lagen definierar centrala begrepp,
- De underställda organen i kommunen (kommittéer, nämnder, sektioner) förtydligas,
- Det riktgivande antalet fullmäktigeledamöter revideras,
- Bindningar ska anges,
- Kommunen ska upprätta koncernbokslut,
- Kommunen ska ha en ekonomi i balans,
- Kommunen ska ha en auktoriserad revisor,
- Processen kring proportionella val ska tydliggöras och förenklas,
- KAD:en tillsätts genom en mellankommunal ombudsstämma.

De av Jomala givna synpunkter som inte beaktats i betänkandet är främst:

- I kommunallagens 4 § stadgas landskapsregeringens skyldighet att tillförsäkra kommunerna möjlighet att delta i beredningen av lagstiftning som rör kommunerna och av andra frågor som är av stor betydelse för den kommunala förvaltningen och ekonomin. Det bör förtydligas hur kommunerna ska få delta i exempelvis lagremisser och samråd. Framförhållning och tidsfrister bör även skrivas in för att möjliggöra reell möjlighet att påverka och använda sitt inflytande. Att få goda och väl beredda remissyttranden ökar lagstiftningskvaliteten.
- Vad gäller kommunala samarbeten bör utgångspunkten vara att inflytandet ska matcha kostnadsfördelningen/ägandet. Kommunallagen bör ange att minoritetsskydd ej får ingå i kommunala samarbetens grundavtal.

Utöver det som inte beaktats har förvaltningen noterat följande:

- Arbetsgruppens skrivning om att affärsverk delvis ska regleras som på finskt håll bör utredas närmare. Om det på Åland på samma sätt som i Finland skulle bli krav att tillsätta exempelvis en direktion för kommunens VA-verk så skulle administrationen öka avsevärt. Det är kommunens uppfattning att man idag har affärsverk på Åland men att de inte överensstämmer med den finska kommunallagens definition.

Jomala kommun begär att landskapsregeringen i det fortsatta arbetet med kommunallagen åter beaktar de synpunkter som inte beaktats samt de nya synpunkterna som baserar sig på arbetsgruppens betänkande. Vidare tackar förvaltningen för möjligheten att utse en representant till arbetsgruppen.

Kommundirektörens förslag

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/248/2025

Kommunstyrelsen beslutar sända ovanstående som utlåtande till landskapsregeringen.

Bilagor Bilaga A - Betänkande kommunallag

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/83/2025

§ 36 Remiss, lagförslag distribution av alternativa drivmedel och byggande av laddinfrastruktur

Offentligt

Beredare Kommundirektören

Ålands landskapsregering har den 15.1.2025 översänt ett utkast till lagförslag rörande distribution av alternativa drivmedel och byggande av energieffektiv laddinfrastruktur. Ålands landskapsregering ger möjlighet att inkomma med yttrande över lagförslaget senast den 28.2.2025, på adressen registrator@regeringen.ax.

Lagförslaget är en landskapslag om tillämpning på Åland av lagen om infrastruktur för distribution av alternativa drivmedel inom transportsektorn. Genom den föreslagna lagen kompletteras och preciseras Europaparlamentets och rådets förordning om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel. Dessutom föreslår landskapsregeringen en landskapslag om ändring av landskapslagen om energieffektivitet. Den föreslagna lagen utgör en anpassning till de krav som ställs på laddinfrastrukturen i Europaparlamentets och rådets direktiv om byggnaders energiprestanda.

Syftet med revideringen av lagstiftningen är att främja övergången till utsläppsnåla och utsläppsfria drivmedel inom alla transportsätt. Ambitionen är för det första att säkerställa en tillräckligt tät och omfattande infrastruktur för distribution av alternativa drivmedel och dess tillgänglighet inom hela EU för att unionens klimatmål ska kunna nås. För det andra eftersträvas genom det nya regelverket ett säkerställande av fullständig driftskompatibilitet för infrastrukturen och för det tredje handlar det om att se till att användarna erbjuds omfattande information och lämpliga betalningsalternativ.

Enligt förslaget ska stora och medelstora företag samt sådana upphandlande myndigheter som avses i 3 § i landskapslagen om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling, vilka äger byggnader som inte är avsedda för bostäder och som har mer än 20 bilparkeringsplatser i anslutning till byggnaden, senast den 1 januari 2027 ha installerat minst en laddningsstation för normal- eller snabbladdning av elfordon för minst tio procent av bilparkeringsplatserna. Alternativt ska man ha försett minst femtio procent av bilparkeringsplatserna med ledningsinfrastruktur för sådan laddning för att i ett senare skede möjliggöra installation av laddningsstationer för normal- eller snabbladdning av elfordon. Innan den 1 januari 2033 ska berörda aktörer också säkerställa att kablar för möjliggörande av installation av laddningsstationer drags fram till minst femtio procent

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/83/2025

av de bilparkeringsplatser som ansluter till byggnaderna i fråga.

Dessutom ska samma aktörer som ovan senast den 1 januari 2027 se till att det finns tillgång till cykelparkeringsplatser som utgör minst 15 procent av den genomsnittliga eller 10 procent av den totala användarkapaciteten i byggnaden och med det utrymme som krävs även för cyklar med större dimensioner än standardcyklar.

Av lagberedningen framgår det att "Även exempelvis Jomala kommun och Finströms kommun förväntas påverkas av förslaget då bägge kommuner har större lokalbyggnader med mer än 20 parkeringsplatser."

Jomala kommun har åtskilliga parkeringar som omfattas av lagen. Kostnaden för att följa lagen förväntas bli betydande, bland annat kostnader för uppgradering av elnät men även själva laddstolparna. Detta utgör alltså en merkostnad som läggs på kommunerna.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att till Ålands landskapsregering ge följande kommentarer över lagförslag rörande distribution av alternativa drivmedel och byggande av energieffektiv laddinfrastruktur:

- Lagförslaget medför kostnader för Jomala kommun, framförallt engångskostnader för att bygga upp laddinfrastrukturen enligt förslaget. Ålands landskapsregering måste vidta åtgärder för att finansiera kommunernas utökade kostnader.
- Förslaget medför en stor koncentration av laddinfrastruktur runt Mariehamn och omkringliggande kommuner, medan det förmodligen även fortsättningsvis kommer vara brist på laddningsstationer i skärgård och glesbygd, där avståndet till närmaste laddstation kan bli långt.

Bilagor

Bilaga A - Lagförslag

Bilaga B - Brev

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/201/2025

§ 37 Oasen boende- och vårdcenter k.f., frågan om framtida ägarskap

Offentligt

Beredare Kommundirektören**Behandlingshistorik:**

KST § 185/16.9.2024:

Vid diskussioner med Oasen boende- och vårdcenter kf:s medlemskommuner samt Oasens styrelse har frågan om Jomalas eventuella övertagande som huvudman behandlats. Senaste träffen hölls 11 juni 2024 och då önskade övriga medlemskommuner få ett avtalsutkast presenterat för sig. Ett diskussionsunderlag har därför tagits fram. Avtalet innebär att övriga medlemskommuner säljer sina andelar till Jomala som därefter avvecklar förbundet och tar över som huvudman. Under en övergångsperiod har varje kommun rätt att nyttja samma antal andelar som idag och under denna period tillämpas nuvarande kostnadsfördelning. Från och med ett visst datum i framtiden ändras det antal platser kommunerna köper till en ny fördelning som respektive kommun kan bestämma. Från det datumet betalar varje kommun för sitt antal beställda platser. Det här upplägget ger kommunerna möjlighet att vid övergången ändra sitt platsinnehav till verkligt behov, både gällande antal och vilken typ av plats.

För att göra den nya organisationen effektiv betalar varje kommun för sina reserverade platser utan att man räknar detaljerat på nyttjandet. Detta ger en förutsägbarhet för samtliga inblandade och minskar administrationskostnaderna. Eftersom uträkningen kommer att göras transparent och Jomala kommun kommer att betala lika mycket per plats som övriga kommuner och därmed själv kommer att belastas av ineffektivitet i samma grad som övriga kommuner finns ingen anledning för övriga att befara omotiverade kostnadsökningar.

Om ett avtal kan nås finns möjlighet för Jomala att utveckla Oasen till ett modernt boende som tillhandahåller de olika typer av boende som kommunerna behöver. En om- och/eller tillbyggnad kan också göras så att det totala platsantalet som tillhandahållas kan ökas och nyttja synergieffekterna med att utveckla på ett ställe istället för att kommunsektorn sprider ut sina enheter.

Avtalsutkast för utlåtande enligt A - KST § 185.

Kommundirektörens förslag:

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/201/2025

Kommunstyrelsen beslutar skicka avtalsutkastet till Oasens övriga medlemskommuner på utlåtande. Utlåtandet bör vara inne senast den 15 oktober och förutom kommentarer på avtalet innehålla hur många platser och av vilken typ kommunen önskar köpa i framtiden. Den fortsatta behandlingen är sedan att kommunstyrelsen beaktar inkomna utlåtanden och skickar ett slutgiltigt avtalsförslag.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

Under förra mandatperioden hölls ett antal möten mellan Oasen boende- och vårdcenter samt dess medlemskommuner. Då Jomala har ett stort behov av att utöka antalet boendeplatser inom äldreomsorgen föreslogs från Jomala att Oasen skulle ligga under Jomala kommun som skulle sälja platser till övriga kommuner. På så sätt skulle Oasens förvaltning bli en del av en större förvaltning och därmed bli mindre sårbar och personberoende, och samtidigt skulle Jomala kunna utveckla området och bygga till och om för att möjliggöra fler boendeplatser. Processen avbröts den gången då flera medlemskommuner uttryckte misstro mot att Jomala skulle vara en bra huvudman.

Efter att ett nytt fullmäktige och en ny förbundsstyrelse valts under 2024 kom frågan åter upp på dagordningen. Den 11 juni 2024 hölls ett möte mellan Oasen boende- och vårdcenter samt förbundets medlemskommuner. Ett av resultaten av mötet var att Jomala kommun skulle utforma ett utkast till avtal som möjliggör att Jomala tar över som huvudman för Oasen och säljer vårdplatser till övriga kommuner. Så gjordes och under hösten har avtalsutkast godkänts av Jomala kommunstyrelse och skickats till övriga kommuner som diskussionsunderlag.

Efter att svaren kommit in arbetades avtalsförslaget om och ett möte hölls mellan samtliga kommuners tjänsteinnehavare (kommundirektörer och vissa äldreomsorgschefer) den 12 december 2024. På mötet kom ett antal bra ändringsförslag som inarbetats i ett nytt utkast. En av ändringarna var att det nu handlar om två avtal, ett för överförandet till Jomala och ett för framtida köp av platser. Vid detta möte mellan tjänsteinnehavare sades också att efter att alla kommundirektörer godkänt avtalet skulle Jomala kalla till ett politiskt möte i frågan. De synpunkter som kommit in har beaktats, utom synpunkten att kostnaden för ej belagd plats inte får överstiga motsvarande kostnad i dagens Oasen. Denna synpunkt är inte ekonomiskt försvarbar eftersom den leder till att kommuner kan reservera fler platser än de normalt behöver och att huvuddelen av kostnaden för detta läggs på övriga kommuner. Istället för ett politiskt möte har Jomalas styrelseordförande varit i mailkontakt med övriga kommuners dito som förväntas diskutera och förankra internt i respektive kommun.

24.2.2025

Kommunstyrelsen

Dnr: JOM/201/2025

Kommunfullmäktige i Jomala beslutade i budget 2024 att kommunen snabbast möjligt måste besluta sig för hur kommunen går vidare med att bygga nytt äldreboende. En kommitté har tillsatts och än så länge har den arbetat utifrån två parallella alternativ: 1) bygga ett separat nytt boende eller 2) bygga samordnat med dagens boende vid Oasen. Det andra alternativet förutsätter att Oasens överförs till Jomala så att samordningsvinster och om- och tillbyggnad kan göras i rask takt genom beslut i Jomala kommun istället för i samtliga dagens medlemskommuner.

Det finns inget självändamål för Jomala att ta över huvudmannskapet i Oasen. Tvärtom kan det anses vara en mer omständlig process och åtminstone på kort sikt dyrare än att bygga eget och gå ur Oasen. På längre sikt och för den totala offentliga ekonomin på Åland ter det sig dock rimligare att bygga på ett befintligt boende istället för att fragmentisera och starta ytterligare en äldreboendeenhet på fasta Åland.

Dock har Jomala kommun ett stort behov av att så fort som möjligt säkra fler boendeplatser och alltså att komma vidare med byggplanerna. Därför måste frågan om Oasens framtida huvudmannskap avgöras så att Jomalas byggnadskommitté kan gå vidare till nästa steg i planeringen av nytt boende.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen godkänner de två avtalsförslagen som utgör en helhet. Kommunstyrelsen beslutar skicka avtalen till Oasens övriga medlemskommuner för godkännande. Kommunstyrelsen önskar att medlemskommunerna senast den 30.4.2025 meddelar Jomala kommun huruvida avtalen godkänns eller ej. Innan avtalen slutligen undertecknas specificerar respektive kommun antal platser man vill ha tillgång till.

Kommunstyrelsen beslutar att då/om alla övriga kommuner godkänt avtalsförslagen föreslå inför kommunfullmäktige att Jomala kommun ska godkänna avtalen och att kommundirektören befullmäktigas att underteckna dem.

Bilagor Bilaga A - Avtal om köp av platser
Bilaga B - Överföringsavtal